

Nr 4.

Kungl. Maj:ts nädiga proposition till riksdagen angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare; given Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av år 1918 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, å *extra tilläggsstat* för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* å kronor 475,000: —

b) förklara, att det extra krigstidstillägget skall till varje dylik vid årets ingång till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare, som varit i livet vid juli månads ingång, utgå med ett belopp av 50 kronor; samt

c) medgiva, att krigstidstillägget må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 oktober
1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde efter gemensam beredning med cheferna för lantförsvars- och sjöförsvarsdepartementen följande.

*1917 års
riksdag.*

I anledning av en i ämnet väckt motion beviljade 1917 års riksdag ett anslag för krigstidshjälp åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av år 1917 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver; och beslöt riksdagen, att krigstidshjälpen skulle, under visst angivet villkor, utgå med ett belopp av 50 kronor till varje dylik vid årets ingång till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare, eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus.

I proposition den 18 januari 1918, nr 12, föreslog Kungl. Maj:t innevarande års lagtima riksdag att

a) för beredande under år 1918 av krigstidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av år 1918 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, å tilläggsstat för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å kronor 700,000;

b) förklara, att krigstidstillägget skulle till varje dylik vid årets ingång till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare utgå med ett belopp av 75 kronor; samt

c) medgiva, att krigstidstillägget finge till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han under året avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämdes.

Det särskilda utskottet hemställde i utlåtande nr 5, att det för en var av ifrågavarande f. d. krigsmän avsedda beloppet måtte höjas från 75 till 100 kronor, samt framhöll, att vid bifall härtill skulle för ändamålet erfordras omkring 950,000 kronor. I övrigt hade utskottet intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen fattade sitt beslut i enlighet med utskottets hemställan, varefter Kungl. Maj:t den 22 mars 1918 utfärdade kungörelse (Svensk författningssamling nr 141) angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, i vilken kungörelse meddelades närmare bestämmelser i ämnet i överensstämmelse med riksdagens beslut.

Sedan under innevarande år levnadskostnaderna ökats i så hög grad, att de understöd, som årets lagtima riksdag beviljat befattningshavare och f. d. befattningshavare i statens tjänst ävensom vissa andra pensionärer och understödstagare, blivit för sitt ändamål otillräckliga, har Eders Kungl. Maj:t förut denna dag beslutat föreslå den nu sammanträdande urtima riksdagen, bland annat, att anvisa medel för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana f. d. befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 mars 1918 angående krigstidstillägg under år 1918 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst. Detta extra krigstidstillägg är avsett att utgå med en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension eller det årliga understöd, varå krigstidstillägg enligt nyssberörda kungörelse beräknas, dock med högst 250 kronor.

Samma omständigheter, som legat till grund för nämnda Eders Kungl. Maj:ts beslut, lärer jämväl påkalla en framställning av liknande innebörd till förmån för de pensionerade båtsmännen och marinsoldaterna samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare.

Det torde tillåtas mig att i denna fråga hänvisa till vad i nyssberörda ärende förekommit.

Dock bör spörsmålet om det nu ifrågasatta extra krigstidstilläggets storlek här särskilt beröras. Detta tillägg synes mig lämpligen böra bestämmas till hälften av hela krigstidstillägget för år 1918 eller alltså till 50 kronor för varje pensionär eller understödstagare. Detta är visserligen förhållandevis något mera än vad som föreslagits ifråga om övriga f. d. befattningshavare i statens tjänst. Det extra krigstidstillägget åt de sistnämnda har nämligen ifrågasatts skola utgå allenast med högst hälften av vad som motsvarar krigstidstillägget med avdrag för den så kallade grundplåten. Vid sådant förhållande skulle det extra krigstidstillägget till de pensionerade båtsmännen och med dem jämställda egentligen utgå, icke med hälften av hela det dem tillkommande krigstidstillägget, utan allenast med hälften av den del därav, som kunde anses motsvara det åt övriga f. d. befattningshavare utgående procentuella krigstidstillägget. En dylik uppdelning skulle emellertid bliva godtycklig och synes mig därför icke böra förekomma, detta så mycket mindre som de pensionärer och understödstagare, varom fråga är, i regel befinna sig i knappa omständigheter.

Kostnaden för det nu ifrågasatta extra krigstidstillägget bör med utgångspunkt från utskottets ovan berörda beräkning upptagas till 475,000 kronor.

I anledning av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt åt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av år 1918 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, å *extra tilläggsstat* för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett *förslagsanslag* å kronor 475,000.

b) förklara, att det extra krigstidstillägget skall till varje dylik vid årets ingång till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare, som varit i livet vid juli månads ingång, utgå med ett belopp av 50 kronor; samt

c) medgiva, att krigstidstillägget må till vederbörande f. d. befattningshavare eller, om han avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

I förevarande hemställen instämde statsrådets övriga ledamöter.

Hans Maj:t Konungen biföll vad statsrådet sålunda hemställt; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Bengt Arfwidson.